

*Ірина Вовк,
Ольга Морозова*

КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В СТРАТЕГІЇ ДО 2020 РОКУ

Побудова ефективної ринкової економіки та демократичного суспільства вимагає якісно нового рівня взаємодії між бізнесом, державою та громадянським суспільством. Вирішення цього завдання неминуче залежить від налагодження діалогу між бізнесом, суспільством та державою на принципах корпоративної соціальної відповідальності як прогресивної форми взаємодії, що в загальному сприятиме вирішенню актуальних соціально-екологічних проблем та розширенню умов для людського розвитку.

На сьогодні у найбільш розвинутих державах світу набула поширення концепція «корпоративної соціальної відповідальності» (КСВ), під якою розуміють концепцію, згідно з якою компанії інтегрують соціальні та екологічні питання у свою комерційну діяльність та у їх взаємодію із заінтересованими сторонами на добровільній сонові. Таким чином КСВ є добровільною діяльністю компаній приватного та державного секторів, спрямованою на дотримання високих стандартів операційної та виробничої діяльності, соціальних стандартів та якості роботи з персоналом, мінімізацію шкідливого впливу на навколишнє середовище тощо, з метою вирівнювання існуючих економічних і соціальних диспропорцій, створення довірливих взаємовідносин між бізнесом, суспільством та державою [1, с. 9].

Сучасне розуміння корпоративної соціальної відповідальності передбачає процедури і практики компаній із семи аспектів діяльності [1, с. 24–25]: організаційне управління, права людини, трудові відносини, чесна операційна діяльність, захист навколишнього середовища, питання захисту прав споживачів, розвиток місцевих громад і співпраця з ними.

Корпоративна соціальна відповідальність в Україні знаходиться на стадії свого становлення. Найактивнішими у цій сфері є, насамперед, представництва іноземних компаній, які переносять на українське підгрунття сучасні світові практики, принципи і стандарти, а також найбільші українські підприємства.

Відповідальна ділова практика, яка дає вигоду бізнесу й допомагає досягти економічного, соціального та екологічного сталого розвитку через максимальне збільшення позитивного впливу на суспільство, вже стала ключовою ідеологією стратегічного планування найуспішніших компаній України. Проте збалансування розвитку українського бізнесу до потреб та

очікувань суспільства вимагає долучення до цих принципів усіх господарюючих суб'єктів національної економіки. З цією метою в Україні за ініціативою Центру «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності» здійснюється розробка національної стратегії «Підприємство 2020: роль бізнесу в суспільстві», яка має на меті узагальнити досвід стратегічного планування найуспішніших компаній України і розробити таку національну модель співпраці бізнесу та суспільства, де компанії намагатимуться брати до уваги соціальні та екологічні питання в своїх бізнес-стратегіях [2].

В основу проекту «Підприємство 2020: роль бізнесу в суспільстві» покладено стратегію ЄС «Європа 2020» і проект Всесвітньої бізнес-ради зі сталого розвитку «Бачення 2050».

8 жовтня 2010 члени CSR Europe (CSR Europe – експертна організація з корпоративної соціальної відповідальності, що знаходиться в Брюсселі, членами якої є 70 міжнародних компаній і 27 європейських організацій) презентували ініціативу «Підприємство 2020» з метою вирішення соціальних проблем на основі спільних дій і визначення внеску бізнесу в стратегію Європейського союзу «Європа 2020» для досягнення розумного, сталого та всебічного розвитку. Презентація ініціативи «Підприємство 2020: роль бізнесу в суспільстві» в Україні відбулася 30 серпня 2011 року; генеральним партнером виступила компанія «Метінвест» [3].

Вирішення соціальних проблем на основі спільних дій і визначення внеску бізнесу, що має на меті реалізацію стратегічного бачення «Підприємство 2020: роль бізнесу в суспільстві» об'єднує різні організації – компанії, неурядові організації, медіа, університети, державні органи влади, аналітичні центри – заради успішного і прогнозованого майбутнього України. Вже сьогодні до робочої групи приєдналися Центр соціально-економічних досліджень «CASE Україна», Агентство США з Міжнародного розвитку (USAID), Європейський банк реконструкції та розвитку, Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України, Програма розвитку ООН (UNDP), Міністерство екології та природних ресурсів України, Українська Мережа Глобального Договору ООН, Державне агентство України з інвестицій та розвитку та інші.

В найбільш узагальненому вигляді проект «Підприємство 2020: роль бізнесу в суспільстві» розглядає чотири основні сфери: трансформація ринків; інклюзивне суспільство; здоров'я і благополуччя; прозорість задля довіри.

В рамках кожної теми нові спільні ініціативи під керівництвом компаній та заінтересованих організацій (урядових агенцій, наукових кіл та громадянського суспільства) розроблятимуть практичні інструменти для вирішення таких питань:

- як включати сталий розвиток в глобальні ланцюжки постачань;
- як ефективніше використовувати демографічний потенціал Європи;
- як технології дозволяють створити низьковуглецеву європейську економіку;
- як бізнес сприятиме здоровому способу життя на робочих місцях і в суспільстві;
- як компанії можуть краще оцінювати і управляти своїми екологічними, соціальними та управлінськими показниками.

В Україні проект «Підприємство 2020: роль бізнесу в суспільстві» фокусується на бізнес-рішеннях у таких семи сферах: освіта, здоров'я нації, демографічні зміни, довкілля, інновації й технологічна готовність, ринок праці, інфраструктура й розвиток регіонів.

У рамках реалізації цього проекту заплановано провести опитування експертів та бізнесу, стратегічні сесії для компаній по «Баченню 2020», регіональні дискусії, розробити критерії підприємства 2020, створити робочі групи із 7 напрямків, організувати відеоконференції з підприємствами Польщі, Іспанії, Угорщини й представити результати на Міжнародній конференції «Підприємство 2020».

На сьогодні, вже завершено опитування більш, ніж 20 експертів, і розроблені документи для обговорення, в яких сформовано стан кожної з 7 сфер, визначені головні суспільно-економічні ризики та запропоновані можливі бізнес-рішення з їх подолання.

Для активізації впровадження концепції корпоративної соціальної відповідальності необхідним є підвищення обізнаності про корпоративну соціальну відповідальність, розвиток потенціалу і навичок з проблематики КСВ, створення сприятливих умов для КСВ через створення системи стимулів і зобов'язань, вироблення в суспільстві поваги до практики чесного ведення бізнесу та ін.

Список використаних джерел:

1. Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика: підручник / [за ред. Редькіна О. С.]. – К. : ТОВ «Фарбований лист», 2011. – 480 с.
2. Підприємство 2020: роль бізнесу в суспільстві [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.csr-ukraine.org/pidpriemstvo_2020.html.
3. Презентація національної ініціативи стратегічного бачення «Підприємство 2020: роль бізнесу в суспільстві» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://csr-ukraine.org/kalendar/serpnya_prezen_nacion_iniciat_strateg.html.